

JUST/2011/JPEN/AG2943

Kolmanda töötoa tulemused

This project has been carried out with the financial support of the Criminal Justice Programme of the European Union.

The contents of this web site are the sole responsibility of the JCN Project Partnership and can in no way be taken to reflect the views of the European Union.

30. oktoobrist kuni 2. novembrini 2013 aastal toimus JCN-I projekti kolmas kohtumine Helsingis. Ülesandeks oli kindlaks teha ja analüüsida parimaid praktikaid, mis on olemas, aitamaks kõrge riskiga õigusrikkujatega tegelemisel. Lisaks oli töögrupi eesmärk vaadata soovitud ravi järjepidevust kõrge riskiga õigusrikkujate ülemineku ajal.

Eelnevates töötubades Tallinnas ja Dublinis me võrdlesime partnerite olemasolevaid süsteeme. Helsingis oli meie eesmärk jõuda ideaalse süsteemini – st vaadata parimaid praktikaid igas riigis. Olenemata erinevast õigussüsteemist partnerriikides, leidsid töötoas osalenud, et on palju sarnasusi väärtustes ja kuidas asju riigiti vaadatakse. Näiteks, kõik nõustusid, et kõrge riskiga õigusrikkujaid peaks valmistama vabastamiseks ette läbi vanglast väljasõitude, avavanglate, poole tee kodude, järelevalve alla vabastamiste jne.

Me leidsime, et jagame palju samu põhimõtteid, mis aitaksid meil luua kõrge riskiga õigusrikkujate käitumise mudeli, milles kõik partnerriigid saaksid kokku leppida.

Osades põhimõtetes ei jõutud siiski üksmeelele. Suurim erinevus tekkis osalejate arvates kohtute rolli määratlemisel karistuse kandmisel. Jõuti konsensusele, et kohtuotsusel ei tohiks olla mõju isiku ülemineku protsessis. Teisisõnu – me leppisime kokku, et kohtul ei ole aja kokkuhoiu mõttes võtta vastu otsust riski osas või õigusrikkuja intensiivset järelevalve vajadust isiku vabanemisel, sest uue kuriteo toimepanemise risk võib muutuda pika karistuse jooksul.

Pannes kokku töötoa programmi, Soome rühm tahtis esile tuua uuringu tulemusi, samuti valitusväliste organisatsioonide ja vastastikust toetust. Eesmärk oli toetada põhimõtete arutelu näidates dokumentaalfilmi “The Road from Crime”, mis tehti, et jagada teadlikust ja parandada arusaamist sellest, miks inimesed loobuvad uuesti kuriteo toimepanemisest. Filmiprojekti juhtis professor Fergus McNeill (<http://www.iriss.org.uk/resources/the-road-from-crime>). Filmi sõnum oli kõigi osalejate poolt vastu võetud ja andis meile hea aluse loomaks kolmanda töötoa eesmärgi ja valmistuda järgmiseks töötoaks.

Töötoas otsustati pöörduda tagasi algse definitsiooni juurde kõrge riskiga õigusrikkuja määratlemisel, milles lepiti eelnevalt Tallinnas kokku. Dublinis tehtud peegeldus ei olnud vajalik. Seega kõrge riskiga õigusrikkuja mõiste on järgnev: “Kõrge riskiga õigusrikkuja on keegi, kes omab suurt võimalust sooritada kuritegu, mis võib tekitada tõsist isiklikku, füüsilist või psühholoogilist kahju”.

Kolmanda töötoa ettevalmistamisel alustati parterriikidele küsimustiku saatmisest, mis baseerus varasematel töötubadel. Küsimustiku eesmärk parterriikidele, kasutades informatsiooni teisest töötoast, oli:

- põhjalikult analüüsida ja kirjeldada oma seisukohti soovitud ravi järjepidevusele ja parimale praktikale oma riigis;
- selgitada miks kirjeldatud protsess on hea;
- esile tuua enda või teiste riikide parimad praktikad.

This project has been carried out with the financial support of the Criminal Justice Programme of the European Union.

The contents of this web site are the sole responsibility of the JCN Project Partnership and can in no way be taken to reflect the views of the European Union.

Peale vastuste saamist, Soome töörühm valis välja head elemendid ja põhimõtted ning neid kasutati töömaterjalidena kolme erinevas rühmas Helsinki töötoas. Soome meeskond tegi lisaks nimekirja tegelikest headest praktikatest, mida partnerriigid oma vastustes välja tõid. See nimekiri töötas ja seda täiendati töötoa ajal. Head elemendid ja põhimõtted pandi paberile kirja ja näidati seintel töötubade ruumides, mis tegi materjalide analüüsimise kergemaks.

Esimene töörühm vaatas seadusandlust ja kohtu praktikaid, teine tegeles hindamise protsessi ja vahi all olemist, ja kolmas töörühm tööd õigusrikkujaga enne vabastamist ja ühiskonnas. Tehti powerpoint esitlusi. Kolme töörühma kõik osalejad jõudsid järeldusele, et ühiskonna garantii peaks olema sätestatud seadusega, tagamaks õigusrikkuja tagasiastumist ühiskonda ning samuti aitaks protsessile kaasa munitsipaal hoolekanne.

Osalejate arvates ei peaks see olema vangla või kriminaalhooldus, kes peamiselt töötaksid õigusrikkujatega üleminekufaasis. Leiti, et seda on oluline meeles pidada ka siis, kui hakatakse Saksamaa töötoa programme kokku panema.

Teine oluline aspekt, mida peaks arvestama, planeerides järgmist töötuba, on balansseerida julgeolekuküsimusi ja rehabilitatsiooni ning õigusrikkuja ühiskonda tagasiasumise küsimusi. Need faktorid ei tohiks vastuolus olla, kuid peaksid olema ühendatud viisil, mis soodustab nii julgeolekut kui ka taastusravi. Euroopa Nõukogus on hetkel koostamisel soovitusel seoses ohtlike õigusrikkujatega. Dokumendi eelnõu kannab nime: Eelnõu kommentaar ettepanekute eelnõule CM/Rec 2013)... Ministrite komitee liikmesriikidele seoses ohtlike õigusrikkujatega: PC-GR-DD(2013).

On soovituslik nende ettepanekutega tutvuda ja arutada nende seost meie projektiga. Parimate praktikate loetelu See nimekiri on uuendatud Helsinki töötoa ajal. Mitmed head praktikad on peale arutelu töötoas võetud ära algupärasest nimekirjast. Mõned head praktikad arutati põhjalikult läbi Helsinkis, aga mõned on endiselt küsimustiku vastuste põhjal koostatud. Seda nimekirja ei saa seetõttu lõplikuks pidada, sest mõned praktikad on töö järgus olevad meetodid ja teised sõltuvad riigi seadusandlusest. Seadusandlus ja kohtupraktika

Seadusandlus

- Ühiskonna garantii (Soome)
- Erikohtlemise programm kindlale kinnipeetavate grupile (Saksamaa)
- Ajutine vabastamine (Iirimaa)

Kohtupraktika

- Käitumiskontroll neile, kes on kandnud kogu karistuse (Eesti)
- Automaatne vabastamine, arvestamata individuaalset vabastamise kuupäeva (Soome)
- Nõuded seksuaalkurjategijatele (Iirimaa)
-

This project has been carried out with the financial support of the Criminal Justice Programme of the European Union.

The contents of this web site are the sole responsibility of the JCN Project Partnership and can in no way be taken to reflect the views of the European Union.

- Karistusjärgne järelevalve kord (Iirimaa)

Hindamise protsess ja karistuse algus

Hindamine

- Kindel viis ja mitmeliikmeline meeskond tegelemaks seksuaal õigusrikkujatega (Eesti)
- Mitmepinnaline riskide ja vajaduste hindamine kõrge riskiga õigusrikkujatele (Soome)
- Diagnostika keskus hindab võimaliku riskiga õigusrikkuja ülemineku protsessis (Saksamaa)
- PS / Rosh (Suure kahjuga Roshi kriminaalhooldus) (Iirimaa)

Karistuse algus

- Täitmisplaan pidades silmas kogu karistust – uuendatakse regulaarselt (Eesti)
- Mitmeliikmeline meeskond tegelemaks ülemineku protsessiga (Soome)
- Ühtlustatud süsteem diagnostikakeskuses psühholoogidel (Saksamaa)
- ISM – integreeritud karistuse juhtimisesüsteem (Iirimaa)

Töö enne vabastamist ja ühiskonnas

Ettevalmistused vabastamiseks

- Erinevate asutuste koostöö (Eesti)
- Järelevalvega katseajaga vabanemine (Soome)
- INSTAR: info vahetus vangla ja kriminaalhoolduse vahel (Saksamaa)
- Erinevate asutuste vabastamiseelne juhtumikorralduslik konverents (Iirimaa)

Ühiskonnas

- Ühiskonna garantii (Eesti / Soome)
- FoKuS optimaalseks kontrolliks ja julgeolekuks (Saksamaa)
- Karistusjärgne järelevalve (Iirimaa)
- SOARM Seksuaalkurjategija riski hindamine ja juhtimine (Iirimaa)

